

Kahdeksastoista kansainvälinen kielitieteen olympiadi

Ventspils (Latvia), 19.–23. heinäkuuta 2021

Henkilökohtaisen kilpailun ratkaisut

Tehtävä nro 1.

- ena 1, wija 2, wido 3, wi 4, idibi 5, benomi 6, waroewo 8, ije 9
- rati 10, mepina 20, joka rati 30, mepija 40, rati beo 50, moeto 60
- α -ma $10\beta = 10\beta + \alpha$ ($1 \leq \alpha \leq 9$, $1 \leq \beta \leq 5$)
- ije $10(\beta + 1) = ijema$ 10β ($1 \leq \beta \leq 5$)
- γ daemita moeto $= 60 + \gamma$ ($1 \leq \gamma \leq 59$)
- moeto δ [ma γ ka $(\delta + 1)$] $= 60\delta$ [$+\gamma$] ($1 \leq \gamma \leq 59$, $2 \leq \delta \leq 5$)

- (a) moeto waroewo 480
 ijema joka rati 39
 moeto wido ma benomi ka wi 186

- (b) 1 ena
 19 ijema rati = ije mepina
 26 benomima mepina
 104 wima mepija daemita moeto
 292 moeto wi ma wijama rati beo ka idibi

Tehtävä nro 2.

- -ya kokoelma: homa- ‘katajan lehti’ + -ya \rightarrow homa-ya- ‘katajan oksa’
- N:-N (N = nomini):
 ha- ‘lehdet’ + k’yawe ‘vesi’ \rightarrow ha:-k’yawe ‘tee’
- N:-A (A = laatusana):
 mu- ‘leipä’ + chikwa ‘makea’ \rightarrow mu:-chikwa ‘suklaapatukka’

	yksikkö	monikko, aine
yksitavuinen vartalo	-’le	-we
monitavuinen vartalo	-nne	:-we

- (a) 1. mo:chikwa datda:we — I. persikkapuut
 2. haya:we — G. sananmukaisesti lehtikasat (todellisuudessa istutetut pellot)
 3. doko:ko mo’le — H. kananmuna
 4. ma:chikwa — C. sokeri
 5. mu:chikwa — J. suklaapatukka
 6. mulonne, mu’le — D. limppu
 7. mowe — E. helmet
 8. ha:k’yawe — B. tee
 9. doko:ko shiwe — A. kananliha
 10. mo:chikwa mulo:chikwa — F. persikkapiirakka

- (b) 11. **ade muwe** — O. *veriklöntit*
12. **beyanne** — P. *heinäpelto*
13. **homa:we** — M. *katajan lehdet*
14. **ma:k'yawe** — N. *suolainen vesi*
15. **ma:k'ose** — S. *suola*
16. **ma'le** — K. *muru, jyvänen*
17. **homayanne** — R. *katajan oksa*
18. **mi'le** — L. *maissintähkä*
19. **ade k'yawe** — Q. *veri*

- (c) 20. **be'le** — *heinänkorsi*
21. **chikwa** — *makea*
22. **datdanne** — *puu*
23. **ade = ade k'yawe** — *veri*
24. **mulo:we** — *leipä*
25. **hawe** — *lehdet*

- (d) 26. *suolainen* — **k'ose**
27. *katajan lehti* — **homanne**
28. *lihanpala* — **shi'le**
29. *vesi* — **k'yawe**
30. *maissi* — **miwe**
31. *heinäpellot* — **beya:we**

(e) *suolajärvi*.

Tehtävä nro 3.

- Sanajärjestys:

- V(O)S (V = verbi; O = objekti; S = subjekti)
- QVX (Q = kysymystä ilmaiseva tunnus)
- (*mikä* | Qt)N(D)(A) (Qt = määrä, N = nomini, D = demonstratiivipronominit, A = laatusana)

- verbi:

- **le-** imperfekti
- **bi-** konditionaali
- **-si** subjekti = monikko (**-gisi-si** > **-gisesi**)

- nomini:

	yksikkö	monikko
<i>mies</i>	tau	tauwau
<i>lapsi</i>	gwadi	gugwadi
<i>päällikkö</i>	guyau	gweguyau
<i>vanha nainen</i>	numwaya	nunumwaya
~	yksikkö = monikko	

- luokka (Cl):

- miehet: **te-** (ennen Qt); **to-**
- naiset/eläimet: **na-**
- lapset: **gudi-**
- kanootit: **ke-**
- esineet (esimerkiksi kivet): **kwe-**

- demonstratiivipronominit: (**a-**)**ma-Cl(-si)(-we)-na**, **ma-to-** > **mto-**, **ma-na-** > **mina-**

- määrä: Cl-**vila** *kuinka monta?*, Cl-**tala** 1, Cl-**yu** 2, Cl-**vasi** 4

- (a) 14. **Navila vivila biyamata tomwaya mtona?**
Kuinka monesta naisesta tämä vanha mies pitäisi huolta?
15. **Bikamkwamsi kweyu vivila minasina.**
Nämä naiset söisivät kaksi esinettä.
16. **Amagudina gwadi lekota?**
Mikä lapsi tuli?
17. **Tevila tauwau bigisesi gugwadi gudigasisi?**
Kuinka monta miestä näkisi viljejä lapsia?;
Kuinka monta miestä villit lapset näkisivät?
18. **Legisesi ketala waga vivila minasiwena.**
Nuo naiset näkivät yhden kanootin.
- (b) 19. *Kuinka monta kanoottia nuo vanhat naiset näkivät?*
Kevila waga legisesi nunumwaya minasiwena?
20. *Nämä neljä valkoihoista pitäisivät huolta tästä älykkästä lapsesta.*
Biyamatasi gwadi magudina gudikabitam tevasi dimdim mtosina.
21. *Kuinka monta lasta söisi näitä sikoja?*
Gudivila gugwadi bikamkwamsi bunukwa minasina?
22. *Mikä nainen kalasti nuo kauniit kalat?*
Aminana vivila lebani yena minasiwena namanabweta?
23. *Kaksi villää koiraa näki tuon vanhan miehen.*
Legisesi tomwaya mtowena nayu ka'ukwa nagasisi.

Tehtävä nro 4. tV- ennen CV₀:

	C = y	C ∉ {b, m, w, y}		C ∈ {b, m, w}
		V ₀ ∈ {e, ε, i, I}	V ₀ ∈ {o, o, u, u, a}	
V ₀ ∈ {e, i, o, u}		V = i		V = u
V ₀ ∈ {ε, o, I, u, a}		V = I		V = o

• $\tilde{V} \leftrightarrow \tilde{V}_0$

• $C\tilde{V}_0 > t\tilde{V}-C\tilde{V}_0$; $C\tilde{V}_0 > t\tilde{V}-C\tilde{V}_0$; $C\tilde{V}_0 > t\tilde{V}-C\tilde{V}_0$

• $N-CV_0$ ($N \in \{m, n, j, \eta\}$) $>$ $n-tV-CV_0$

(a) $\acute{t}\acute{i}\acute{m}\acute{i}\acute{t}\acute{i}\acute{n}\acute{i}$ (* $\acute{t}\acute{u}\acute{m}\acute{i}\acute{t}\acute{i}\acute{n}\acute{i}$)

- (b) 1. rôtô — tórótótò
2. rèwǒ — tìrètǒwǒ
3. bíkó — túbitúkó
4. jýé riyà — n̄t̄iyé tirit̄iyà
5. békʷǒ — tóbétókʷǒ
6. ríyòrò — tírít̄iyòt̄ùrò
7. hʷògà — tòhʷòtògà

Tehtävä nro 5. Verbin rakenne:

subjekti		aikamuoto		(objekti-)	vartalo	(-subjekti)
∅-	yks. 1. pers.	my ^{-C}	} konditionaali	ik - yks. 1. pers.		-naha mon. 1. pers.
	yks. 3. pers. konditionaali					
tsi ^{-C}	} yks. 2. pers.	ik ^{-C}	} imperfekti	i - yks. 3. pers.		
				ts ^{-V}	mon. 1. pers.	my - mon. 1. pers.
		ni ^{-C}	} yks. 3. pers. imperfekti	aha - mon. 2. pers.		
		z ^{-V}		si - mon. 3. pers.		

∅-**p-ik**- = yks. 3. pers. konditionaali: yks. 1. pers. (mutta ei *yks. 1. pers. konditionaali: yks. 1. pers.)
^C = ennen konsonanttia, ^V = ennen vokaalia

- (a) **aharapyryk** *minä halasin sinua*
mymyboro *hän purisi meitä* (mutta ei ??*minä purisin meitä*)
uru *minä nukuin*
tsiksiwynaha *me paloittelimme ne*
ikwak *minä metsästin*
ziksi *hän lähti pois*

- (b) *me putoaisimme* **tsimynarahanaha**
minä kylvin **ikmoro**
sinä purit meitä **tsikmyboro**
[*minä odottaisin heitä* **mysipery**
hän odottaisi heitä
[*minä halaisin teitä* **pahaharapyryk**
hän halaisi teitä
sinä lähtisit pois **tsipiksi**
minä tapoin sen **ibeze**